

Úřad pro ochranu osobních údajů chrání soukromí už deset let

31.5.2010 Zpravodajství ČTK str. 0 dce zak

pvl

Úřad pro ochranu osobních údajů

Praha 31. května (ČTK) - Hlavním úkolem Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) je bránit soukromí lidí, a to nejen před příliš zvědavými firmami, ale i před některými úřady. Během deseti let, které 1. června uplynou od vzniku ÚOOÚ, se ochránci soukromí zabývali například stále častějším výskytem kamer ve veřejných prostorách, nevyžádanou poštou, ale také pohozenými dokumenty pacientů zdravotnických zařízení. Poměrně často se přitom ÚOOÚ dostal do sporu s jinými státními orgány.

Úřad ročně zkoumá nakládání s osobními údaji v desítkách veřejných institucí a soukromých společností a například loni udělil jen kvůli nevyžádané poště pokuty za téměř 800.000 korun. Úlohou Úřadu pro ochranu osobních údajů přitom není pouze trestat a hledat pochybení, již od počátku se soustředil i na poradenství při nakládání s osobními údaji. Od vzniku úřadu, jehož zřízení inspirovaly podobné instituce v zahraničí, se jeho postavení v českém prostředí již ustálilo.

Přesto některá rozhodnutí ochránců soukromí budí pozornost, v poslední době to byly třeba spory se Státním ústavem pro kontrolu léčiv (SÚKL). Tomu totiž ÚOOÚ udělil letos v březnu jednu z nejvyšších pokut, 2,3 milionu korun, za to, že centrálně shromažďoval citlivá data o užívaných lécích. SÚKL ale s pokutou nesouhlasí a hodlá se proti ní bránit i u soudu. Loni přitom ochránci soukromí označili za nezákonnou další evidenci SÚKL, která se týkala prodeje léků s pseudoefedrinem.

Postih od ÚOOÚ v současnosti hrozí i aktivistovi Stanislavu Pencovi, který loni v červenci zveřejnil databáze zhruba 770.000 lidí, o které se zajímala Státní bezpečnost. Ochráncům soukromí se nelíbil ani obdobný krok Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR), který dal loni v listopadu na internet osobní karty členů československé komunistické rozvědky včetně jejich dat narození nebo fotografií. ÚSTR po kritice nakonec začernil fotografie, což Úřadu pro ochranu osobních údajů stačilo.

Podobné případy jsou přitom v historii úřadu spíše ojedinělé, častěji se například věnoval kamerovým systémům. Nejznámějším případem byla kauza, která začátkem roku 2008 ovlivnila i volbu prezidenta. Z pražského hotelu Savoy tehdy unikly záběry zachycující schůzku kancléře prezidenta Klause Jiřího Weigla a lobbisty Miroslava Šloufa. ÚOOÚ majitele hotelu pokutoval kvůli více prohřeškům - své návštěvníky o natáčení neinformoval a nahrávání a uchovávání záznamu navíc nenahlásil ÚOOÚ.

Právě registrace u úřadu je od účinnosti zákona o ochraně osobních dat základní podmínkou pro to, aby kdokoliv mohl zpracovávat osobní údaje. Těmi jsou například jméno, adresa, datum narození či rodné číslo a jejich zpracovávání je podmíněno buď udělením souhlasu nebo zákona, který to vyžaduje. Zvláštní kategorií jsou citlivé údaje (jako jsou informace o zdravotním stavu, sexuální orientaci, etnickém původu nebo vyznání), jejichž shromažďování ÚOOÚ sleduje velmi pozorně.

V nedávné minulosti se totiž vyskytly případy, kdy se na ulici či mezi odpadem objevila zdravotní dokumentace. Stalo se to například uherskohradištskému úřadu práce, který před třemi lety dostal spíše symbolickou sedmitisícovou pokutu. Mnohem vyšší částku pak ochránci soukromí vyměřili poliklinice v Brně-Bystrci. Úřad pro ochranu osobních údajů požadoval pokutu 1,75 milionu korun za to, že zařízení vyhodilo do běžného odpadu zdravotní dokumentaci zhruba 2000 pacientů.

V čele úřadu, který má na starosti také sledování porušení takzvaného náhubkového zákona, se za deset let vystřídali dva ředitelé. Prvních pět let vedl ÚOOÚ Karel Neuwirt, který se předtím podílel na přípravě zákona o ochraně osobních údajů. V létě 2005 jej pak vystřídal tehdejší pražský radní a někdejší primátor hlavního města Igor Němec, kterého horní komora parlamentu zvolila nejtěsnější možnou většinou - získal 38 ze 75 hlasů přítomných senátorů.

Pavel Lukáš rmi